

Mácz István Miért? Tűnődések az élet értelméről

Ez a mű a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár (PPEK)
– a magyar nyelvű keresztény irodalom tárháza – állományának része.

Bővebb felvilágosításért és a könyvtárral kapcsolatos legfrissebb hírekért
látogassa meg a <http://www.ppek.hu> internetes címet.

Impresszum

Mácz István
Miért? Tűnődések az élet értelméről

A könyv elektronikus változata

Ez a publikáció az azonos című könyv elektronikus változata. A könyv 2015-ben jelent meg a Blessed Hope Publishing gondozásában az ISBN 978-3-639-50110-0 azonosítóval. Az elektronikus változat a szerző engedélyével készült. A könyvet lekipásztori célokra a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár szabályai szerint lehet használni. Minden más jog a szerzőé.

Tartalomjegyzék

Impresszum.....	2
Tartalomjegyzék	3
Motto	4
Kérem	5
Tedd mérlegre	6
Kutatjuk az élet értelmét.....	7
Az élet értelmét keresni	8
Szinte lépnem sem kell.	9
„...értelmetlen azt mondani, hogy nincs értelme...”	10
A lepke és az ember	11
Ajándék az élet.....	12
Találkozás	13
Labirintus az élet.....	14
Az út maga?	15
Az első kérdés: „ki vagyok?”	16
Ember vagyok!.....	17
Titokzatos jelenlét ölelésében.....	19
Amikor a titokzatos nyilvánvaló	20
„Mi” vagy „ki”?	21
Részek és az egész	22
Evilági vagy másvilági üdvösség-kárhozat	23
Akinek célja van, rátalál élete értelmére	24
Talentumok.....	26
A szőnyeg fonákja mit mutat?	27
Üzenetet várunk	28
Mintha Isten nem szólt volna.....	29
Jézus életcentrikus.....	30
Kérdezzük meg Jézust!.....	31
És aki nem hisz?.....	32
Aki nem gondolkodik.....	33
Gondolatok az élet értelméről.....	34
Sakkjáték az életünk.....	37
A könyv véget ér, a kérdés nyitva marad	38

Mottó

„Mielőtt az élet értelmének keresésére indulsz, szeresd az életet.” (Dosztojevszkij)

„Embernek lenni ének, gyere, énekeljünk!” (Pusztai Sándor)

*Jöttem e Mindenségbe, röpke Lélek.
HONNAN? Ki tudja! Tengve-lengve élek.
MIÉRT? Ne kérdezd. És mint Szél a pusztán,
Csak imbolygok, nem tudva: HOVA térek.
(Ommár Khájjam)*

Mi az értelme létezésünknek és mi egyáltalán az élőlények életének? Erre a kérdésre válaszolni tudni nem egyéb, mint vallásosnak lenni. Te azt kérdezed: van egyáltalán értelme kérdezni? Mire én azt felelem: aki saját és embertársai életét értelmetlennek találja, az nemcsak boldogtalan, hanem arra is alig képes, hogy éljen. (Albert Einstein)

Kérem

Kérem, aki gondolkodik élete értelmén, keresi élete célját, fogadjon el társául. Készséggel vagyok együtt vele.

Aki a „miért élek” kérdésemre nem töpreng, érdektelen számára, kérem, legalább néhány oldalt olvasson el. Valószínűleg felébred benne az érdeklődés, és megtudja, mennyire nem mindegy, hogy van-e válasz a kérdésre, vagy sem.

Aki eleve elzárkózik a kérdéstől, sőt tagadja, hogy létének és sorsának célja lenne, kérem, törekedjék megcáfolni az itt megfogalmazott megközelítéseket, melyek ugyan nyilvánvaló választ nem adnak a kérdésre, ám bizonyossá teszik a gondolkodó ember előtt, hogy az emberi életnek értelme van.

„Miért élek?” – amilyen egyszerű kérdés, olyan elemi erővel telített.

Megszüntethetetlen szívünkben az örömvágy, amely boldogság után szomjaz. Ennél erősebben vágyakozunk a felelet után, hogy mi végre vagyunk a világon?!

Csökkenhetetlen sejtjeinkben, lelkünkben a szenvedéstől való irtózat. Ugyanezen természetünk már halálunk előtt követeli életünk megoldását, amely nem más, mint tudni, hinni, hogy nem hiába telnek napjaink, éveink. Értelme van lélegzetünknek, szívverésünknek, tetteinknek, a szeretetnek, szerelmünknek, a fájdalomnak és munkánk műve érték, bármily kicsiny vagy nagy.

Önismeret a bölcsesség kezdete. Vajon ismeri-e önmagát, aki nem tudja élete értelmét? Bölcsesség útján jár, aki bátran keresi, hogy miért él? Rájön, hogy „nem létbe dobott semmi”, hanem isteni méltósággal felruházott valaki. A Világmindenség pedig nem vak végzet rabja, hanem ősforrása, éltetője és célja az abszolút Értelme...

Lám, hová vezethet ez az egyszerű kérdés: MIÉRT?

Engedjük, hogy vezessen. Nemcsak igaz valónkat találjuk meg. Elég egy órányi csönd, egy órányi magány. E magányban eszményi társ egy könyv. Csak akkor szól, ha kézbe veszik, kinyitják. Lehet, hogy elég egy mondat. Lehet, hogy végig kell olvasni. Tessék. Miért élünk, miért élsz, miért élek?

Tűnődve keressük a választ.

Kérem.

Tedd mérlegre

a szépet és a rútat
az igazat és a hamisat,
a jót és a rosszat,
a szentet és a gonoszt,
a szeretetet és a gyűlöletet!

Melyik a több, az értékesebb, az építőbb, az emberhez méltóbb – mikor és hol?

Ha a jó, a szép, az igaz, a szent, a szeretet értékében minőségileg más, mint a rút, a rossz, a hamis, a gonosz, akkor, akkor már az Életnek értelme van és nem értelmetlen életünk!

Kutatjuk az élet értelmét

Amikor kínok tépnek minket,
amikor a jólét unalmában
minden vágyunk teljesült,
és már nincs, amit elérni akarunk.

A szenvedés sem bizonyíték arra,
hogy életünknek értelme nincs,
hiszen, ha meggyőzne, nem kiáltanánk föl:
miért?!

Nem lehet értelme életünknek
az anyagi bőség, a gondtalan „boldogság”,
hiszen, ha az lenne,
mindezt birtokolva nem kérdeznénk:
miért?!

Az élet értelmét keresni

annyi, mint keresni egy pontot,
amely gyökér, ahonnan kinőttünk,
amely égbolt, amelyben ozhatunk,
egy biztos pont,
amely kiragad a múlandóság sodrából,
hogy el ne merüljünk az egyetemes halál tengerében.

AZ ÉLET ÉRTELMÉT KERESNI

annyi, mint verni az „aranyhidat”
hitből, reményből, szeretetből,
ahhoz,
„aki nem jött és nem megy,
aki nem volt és nem lesz,
aki VAN!”

SENKI SEM KERESNÉ ÉLETE ÉRTELMÉT,

ha eleve ösztönösen ne tudná,
tudatalattijában ne érezné,
– homályosan bár – de érzi:
életének értelme van.
Kiolthatatlan reménnyel
reméli, hogy van,
és ez a VAN: VALAKI!

AKI ÉLETE ÉRTELMÉT KERESI,

Istent keresi.
Ha élete értelmét megtalálta,
Istent találta meg.
Ha nem látja az élet értelmét,
Akkor Istene sincsen.

Szinte lépnem sem kell...

Egy éjszaka kertemben álltam, néztem az árnyakat és a fényt. Észrevettem, hogy a Holdat egyetlen szőlőlevél takarja el szemem elől. Egy szőlőlevél képes erre? Összehasonlíthatatlanul kisebb, mint a Hold. Igaz, a levél ott van, attól nem látom a Holdat, ám én állok így figyelmetlenül vagy szándékosan, hogy nem láthatom a fénylő égitestet. Ám szinte lépnem sem kell, csupán megmozdítani a fejemet, és feltárul előttem a Hold kerek egészében.

Ha az olvasó elől bármi vagy bárki eltakarja élete célját, e könyv segít neki, hogy „arrébb” álljon vagy csupán tekintetét másfelé „mozdítsa” és felfénylik előtte élete értelme.

„...értelmetlen azt mondani, hogy nincs értelme...”

Heisenberg, a Nobel-díjas elméleti fizikus, évszázadunk legnagyobb gondolkodóinak egyike, amikor világnézetének etikai következményeiről kérdezték, akkor mondotta:

„Szeretnék idézni egy mondatot, amit Niels Bohr mondott, amikor az élet értelméről vitatkoztunk néhány fiatal előtt. Bohr kijelentette: »Az élet értelme abban áll, hogy értelmetlen azt mondani, hogy nincs semmi értelme.« Az élet értelme azokban az értékekben van – folytatta Heisenberg – amelyet magunk hozunk létre, azaz mindenki saját maga adja meg életének értelmét.

Vagy ha a vallás nyelvén akarjuk kifejezni magunkat: minden élet közvetlen Isten felé mutat és értelmét ebből a vonatkozásból nyeri. Ezt a kapcsolatot minden egyes embernek magának kell keresnie, nem remélheti, hogy ez egyszerűen megadatik neki.”

Igen, ki az, aki e sorokat olvasva és midőn elgondolkodik az elnémíthatatlan kérdésen, ki az, aki nem érzi az egyszerű s bonyolult kérdés megválaszolhatatlanságát? Bár evidens, hogy értelmetlen feltételezni, hogy az életnek nincs értelme, ám ennek nyilvánvalósága Istenbe gyökerezik, Istenhez ér föl, és éppen ezért, amilyen evidens, éppolyan rejtett! – Mégsem lehetünk bizonytalanságban. Értékeket hozunk létre önmagunkban. Igazság, jóság, szépség, szentség területén mindenki képes valamire. Mekkora tartalmat biztosítanak ezen értékek, melyek apró pénzre válthatók és hétköznapi tettekben valósulnak meg.

Vajon nincs-e alkalom az irgalom cselekedeteit tenni? Tanítani a tudatlanokat, jó tanácsot adni a bizonytalankodóknak, bűnösöket meginteni, vigasztalni a szomorúakat, megbocsátani a minket ért sérelmeket, és imádkozni az élőkért, holtakért – ki az, aki naponta bármelyiket nem gyakorolhatja?

Vajon, aki éhezőnek enni ad, szomjazónak inni, szegénynek alamizsnát nyújt, vendéget fogad, beteget látogat, holtakat temet, sírokat gondoz, – vajon nem gyakorolja a Jóság irgalmas tetteit?

Minden áldott nap lehetőség az Igazság szolgálatára. Szébbé tenni környezetünket, szépíteni benső világunkat és mások lelkét – naponta van rá lehetőség. A Szentség az ima morzsáin át mélyítheti a kegyelmet szívünkben.

Talán a legegyszerűbb tény: aki kötelességét teljesíti, élete értelmét teremti meg.

Valóban „értelmetlen azt mondani, hogy az életnek nincs semmi értelme”, sőt magunk teremthetjük meg emberi életünk értelmét.

A lepke és az ember

„Ahhoz, hogy egy egyszerű kis lepke fölrebbenjen, szükség van az egész égboltra. És sosem fogod megérteni a százszorszépet a pázsiton, ha nem érted meg a napot a csillagok között.”
(C Claudel)

A lepke lebegő röpködése csupán az egész égboltban valós és szépséges. Így az emberi élet csupán világfölöttiségében, a szellem, a lélek, az anyag határtalan végtelenjében igaz és szép.

A pázsit százszorszépe a csillagvilággal együtt érthető, így az emberi életet és a minket ölelő világmindenséget csak Istennel együtt érthetjük meg.

Ajándék az élet

Születtünk. Mit tettünk érte? Semmit nem tehattünk. „Ajándékba” kaptuk önmagunkat. Amikor bármi ajándékot kapunk, felmerül a kérdés: miért? Mi a célja? Egyszerűen azért ajándék, mert „csak” úgy van. Illetve valakinek a szeretete adta, szeretetből ajándék az ajándék, s nem mert valami miatt azt ki- vagy megérdemeltük.

Mindenki érezheti, elmondhatja: életem ajándék önmagamnak. – Ha pedig ajándék, akkor éppen ez az értelme, mely értelmet az ész hiába boncolgatná, a szív azonban betelik vele és örül.

Rónay György író jegyezte be naplójába: *„Az, hogy vagyunk, olyan ajándék, olyan ki nem érdemelt, ingyen kegyelem, amire a válasz csak a föltétlen hála lehet... Valaki akarta, hogy legyünk; szeretett minket, mielőtt lettünk volna és létet adott, hogy lehessünk... Szerethetnének-e, ha Ő már eleve nem szeretett volna?”*

Érthetetlenül csodálatos, – ízlelgessem a szavak által jelzett valót: életem ajándék önmagamnak.

És ajándék lehet másnak, ha magamat elfogadom és élem és magamat odaajándékozom valakinek, aki viszontszeret.

Ajándékba kaptam magam az Istentől és csodálatos lehetőség, hogy visszaajándékozhatom magam Istennek.

Életem értelme? Felismerni, elfogadni, élni, hogy AJÁNDÉK vagyok, egyetlen, és semmivel fel nem cserélhető a mindenségben...

Találkozás

„*Minden valóságos élet – találkozás*” – mondja Buber, a neves filozófus. Akkor az élet célja találkozás? Újra és újra találkozni a másik emberrel...

Szüntelen találkozás az emberi élet, amelyben az Én keresi és megtalálja a Te-t, vagyis önmagát, mert az Én akkor én, ha van Te.

Az egész élet találkozás. Végtelenre nyitott énkünk minden találkozásban keresi, érinti a titokzatos Te-t, akit Istennek sejt meg,

és ösztönösen tudja, már találkozott is Vele az időben és találkozik majd az idő határán túl...

„*Minden valóságos élet – találkozás*” –, ha ezt értjük, életünk értelmét közelítettük meg.

Labirintus az élet

Olyan bonyolult folyosórendszer, amelyből nagyon nehéz kiutat találni. Kusza, szövevényes útvesztők között bolyongunk, tévutakra tévedünk, vándorlunk, a miértek súlyos poggyászával –,

de nem remény nélkül!

Az élet bár labirintus, van kiút belőle, van fényre nyíló ajtó az Értelem felé, a Szeretet felé, Valaki sejtett s megtapasztalt tárt karja felé –,

akit remél a szív és szólít, egyszerűen így:

Isten, aki Jézus Krisztusban Utunkká lett. „*Én vagyok az Út.*”

Hiszem, hogy a tévutak is az Egyetlen Útba torkollanak, évtizedeken át az egyes emberé, évezredekken keresztül az emberiségé.

Labirintusban járok,

amióta élek, még inkább mióta eszmélek, de tudom, remélem, megtalálom az ajtót, melyen át célhoz érek, a mennyei Atyához visszatérek...

„*Én vagyok az ajtó, aki rajtam keresztül megy be, üdvözül, ki-bejár és legelőre talál.*” (Jn 10,9)

Az út maga?

Gabriel Marcel szerint az emberről úgy kell beszélni, mint aki úton van: Homo Viator. A középkor életszemlélete az embert zarándoknak tekintet. A zarándok vándorol, valahová el akar jutni. A mai ember hasonlóan érezheti, hogy szüntelen úton van. Mikor mondhatja bárki is: megérkeztem. Nincs tovább. „Helyben” vagyok. Célhoz értem. Minden érkezésünk újabb indulás. „Minden kezdetben ott a vég, minden végben a kezdet.” Magzati létünkben a csecsemőkora, majd a gyermekkorba, onnan az ifjú éveinkbe, majd a felnőtt évtizedekbe haladunk, melyet követ az időskor... (A halál sem képes megálljt parancsolni az embernek...)

Pál apostol írja, hogy VÁNDORKÉNT élünk e testben, sátrunk van csupán, lakóházat máshol szán Isten nekünk. (2Kor 5,1) Péter apostol híveit levelében vándoroknak és hontalanoknak szólítja. (1Pét 2,11)

Jézus az apokrif írások egyikében mondja: „*Híd a világ, menjetek át rajta, de rá ne telepedjétek.*” – Igen, aki úton van, az nem ver, nem verhet gyökeret.

Goethe „Faustja”, az ember bármit elért, megkapott, semmire nem mondta: elég. Madách „Ádámja”, az ember színről színre vándorol a történelem útján, keresve a célt, ám mindig tovább hajtja valami. Élete küzdelmes út.

Úton vagyunk. Vándorok. Hová? Miért? Fontos tudni? Lépni kell. Lépni a mából a holnapba, holnapból a holnaputánba...

Bár úton vagyunk, mégis van pillanat, hogy érezzük egy pillanatnyi csöndben, hogy most és itt vagyunk s akkor, akkor a költő szavaival gondolkozunk:

*„Annyit, hogy végül mégis itt vagyunk.
A célnál? Nem tudom. A cél, Szerápcion,
sokszor az út maga az, de csak ha nem
céltalan; s minden célból, ha valóban
cél volt, mindig új út vezet tovább.
Úton vagyunk. Azt hiszem, épp elég,
ha ennyit tudsz. A többi csak lidérc
és délibáb, Szerápcion.”*
(Rónay György)

Életünk értelme tehát úton lenni, az úton menni, gyökeret nem verni, apró célokat teljesíteni. S hogy el ne tévedjünk, biztos úton haladjunk, maga Jézus szól:

„Én vagyok az Út...”

Aki engem követ, nem jár sötétségben, hanem övé lesz az élet világossága.” (Jn 14,6)

Nehéz ezt elfogadni? „Örökké” úton lenni, mely tulajdonképpen 50, 60, legfeljebb 80 év?

Uram, Jézus Krisztus, Igazság, Élet és az ÚT, utam, követlek, ösvényeiden járok, életem értelme a vándorlás maga, az út, melyen Veled vándorlok Hozzád, Uram.

Az első kérdés: „ki vagyok?”

Ha ugyanis megtaláljuk a helyes választ a „ki vagyok” kérdésre, akkor már a „miért élek” kérdésre is megvan a feletet.

Ki vagyok? EMBER.

Az emberről állítjuk fel és tapasztaljuk, hogy Egyetlen, egyszeri. Soha-nem-volt és többé soha-nem-lesz. Minden ember egyetlen a Mindenségben. Ez az egyetlensége teszi azzá, ami és aki. Személyének kimondhatatlan lényege ad súlyt szavainak, sajátosságot tetteinek, senkire nem hasonlítható vonást arcának, stílust és zenét beszédének. Minden egyes ember helyettesíthetetlen és pótolhatatlan.

Mindenki elcsodálkozik egy-egy műalkotáson, melynek értékét növeli, hogy egyetlen, nincs több belőle. Munkácsy képére gondoljunk, „Íme az ember”, vagy Csontváry „Magányos cédrus”-ára... Az ember miért nem csodálkozik a benne megvalósult „csodára” amikor tükörbe néz vagy mélyen önmagába, hiszen ő is egyetlen?!

És tovább kell mennünk. Gondoljuk el, mennyire igaza van a költőnek: „Egyszer minden. Csak egyszer és soha többé. Mi is egyszer. Többé sosem, de ez az egyszerlét, még ha egyszeri is: egyszeri földi voltunk nem tűnik visszavonhatónak.” (Rilke)

Tehát nemcsak létünk egyszeri és egyedülállóan egyetlen, ebből eredően pótolhatatlan, hanem az életünk, a sorsunk is,
és ha elkezdődött, nem vonható vissza,
valami múlhatatlan, valami halhatatlan,
valami örök érték
a fejlődő Világmindenségben,
a poros hétköznapiak sodrásában
a Kozmosz végső tökéletesedéséig...

Ez nem álom, nem képzelődés. Tetteink alakítják, ha csak „ásónyomnyit” is a földet, melyen élünk. Azt a lelki-szellemi burkot (a nooszférát), amely körülöleli a föld élőlényeit, gazdagítja minden gondolatunk és szeretetéletünk akkor is, ha az csupán gyertyalángnyi, akkor is, ha az ész vagy a szív zsenije vagyunk.

Amit így elgondolunk az emberről, az mi vagyunk, te és én a magunk egyetlenségében, egyedüli sorsunkkal. Lehetséges lenne az, hogy ily megvalósult értéknek ne legyen értelme?

Keresztény hitünk tovább megy. Isten kinyilatkoztatásában értékeli az embert. Az ember istenképmás. Isten az ember sorsába szőtte magát a megtestesülés által: emberré lett Jézus Krisztusban. Meghalt értünk, föltámadt és helyet készített odatúli országában, mely a Szentháromság otthona.

A Teremtőnek ne lenne célja velünk? Jézus Krisztus hiába halt volna meg értünk?

Ember vagyok!

Ami végleg elmúlik,
 az nem lehet az élet értelme,
 ám lehet az, aki VAN,
 lehet az, aki az ALFA és az OMEGA...
 És én magam? A halhatatlan,
 a fél örökkévalóságot magamban hordó,
 a most és a majdan élő?
 Magam lehetek életem értelme?
 Hogyan láthatnám át az Egészet,
 melyben „valaki” mégis vagyok,
 több, mint gépben a csavar, hegyben porszem,
 tengerben a csepp, réten , égen csillag,
 7 milliárd ember között Valaki vagyok,
Istenhez hasonló
egyetlenségem szentháromsága:
teremtett, megváltott, megszentelt
ember vagyok!

Az ember, mondják: mikrokozmosz – igen, és ennél több: mikrotheosz. Az ember amennyire kicsiny világmindenség, olyannyira parány „isten”.

„... Isten fiainak neveznek és azok is vagyunk! Szeretteim, most Isten fiai vagyunk, de még nem nyilvánvaló, hogy mik leszünk...” – tanítja János apostol első levelében.

Isten önmagában hordja létének okát, célját, a teljességet. Az ember istenképmás. Talán ebben is analóg módon, a célt és értelmet magában hordja, mint a létet, az életet. Igaz, viszonylagosan csupán, teljesen Tőle függően, de mégis létezőn és élően!

Ebből sejtet meg valamit Petőfi Sándor, amikor kérdezte:

„Nyomorú ész...
 Nem kérdem én, hogy mi leszek?
Csak azt mondd meg, hogy mi vagyok?
S miért vagyok?
Magáért születik az ember.
Mert magában egy világ??

Az értelmet az ember, mint feladatot hordja magában. A feladat teljesítése értelmet ad az életnek. Ez az, amit az ember életével életében életéből életéért cselekszik.

Éljük meg egyetlenségünk páratlan sorsát és ezzel megteremtettük életünk értelmét és célját, mely nem más, mint a Teremtő célgondolatának ránk szabott megvalósulása.

Az ember végtelen önértékét Jézus azzal is hangsúlyozta, hogy ha egy mérleg egyik serpenyőjébe tesszük a világmindenséget, a másikba egyetlen embert, akkor az ember összehasonlíthatatlanul nagyobb érték. „Mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de lelkének kárát vallja?”

Amint Istent könnyebb benső világunkban megtalálni, mint a minket körülvevő mindenségben, hasonlóan ne magunkon kívül keressük izgató kérdéseinkre a választ, hanem lelkünk mélyén,

hiszen mindegyikőnk elmondhatja: EMBER VAGYOK!

Titokzatos jelenlét ölelésében

Mennyien és mennyiszor panaszkodunk mi emberek, hogy valami üresség tölt be, valami hiábavalóság vesz körül minket. Ám vannak pillanatok, napok, amikor örömmel éljük meg, hogy valami megnevezhetetlen Jelenlét érint, ölel, körülvesz, betölt minket. A kétségtelen érezhető Jelenlét ugyanakkor rejtőző, megfoghatatlan.

Valami érzés a hegyek között, vizek partján, ok között, az éjszaka csillagsáтора alatt. A természet leheli e titokzatos Jelenlétet. – Máskor a másik ember. Gyermekmosoly, gyermekszem (néz, szemembe néz, ő néz, őt nézem, s közben érzem: más kutat bennem...). Az anya érintésében, a kedves ölelésében melegszik felénk ez a Jelenlét. A felvillanó vagy megélt szeretet a Jelenlét fénye, az ünnep miatta ünnep. Bármikor, bárhol. A hétköznapiakban. Egyszerűen van. Jelenlét, Valaki van jelen. A minden emberben lappangó tapasztalaton túli tapasztalási érzék „érinti” Őt, s ez még nem is misztikus élmény.

Az ember elfogad egy jelenlétet, mely első pillanattól kezdve kölcsönös. Elfogad és elfogadom, elfogadom és elfogad. Amint szívem tapasztalja, életem értelemmel lesz áldott. A kérdés nem kérdés többé. E titkot nem megfejtenünk kell, hanem élni...

Amikor a titokzatos nyilvánvaló

Kérdezi-e az anya, hogy életének értelme mi?

Ringatja gyermekét – élete értelmét szeretgeti.

Aki vet, arat, szőlőt művel, céltalan nem él.

Árpa, búza, szőlő, gyümölcs s bor a cél, az életnek értelmet ad.

Kérdezi-e a szerelmes: az életnek értelme mi?

Szerelmesét érinti – élete célját öleli.

Alkot a művész, nem töpreng élete értelmén.

Fest, szobrot farag, kottáz dallamot, életének értelmet ad.

A beteg ágyában, eleven sírjában hiszi vagy „csak” érzi:

elfogadja, följánlja, ennyit tehet, reméli életének értelme ez!

Aki sikert ért el, tudja, tudnia kell, óh nem az elismerés, a kitüntetés,

de a munka volt a cél, a fáradtság, a küzdés maga. Érett gyümölcsöt terem élete.

És az, aki „csak” élt napról-napra, eseménytelen szegényen, „csak” élt, de élt és él, – a kérdésnek ereje nincs: miért?

Élt, él, élni fog! – ennél többet ki tehet?

Életünk, életed, életem érték – eleven jelenlét, az Istené, aki teremt, megvált, megszentel,

íme Ő az Ok és a Cél,

boldog legyen mindenki,

aki él!

„Mi” vagy „ki”?

Gyakran tesszük így fel a kérdést: mi az élet értelme? Helyes választ akkor kapunk, ha így kérdezzük: Ki az élet értelme?

Én?

A másik?

Ha az „én” elég lenne, nem kérdeznénk. Ha az a sok „másik”, az ezernyi „te” elég lenne, akkor sem kérdeznénk, de lett légyen bizonyos éntudatunk, vegyen körül minket nemes kapcsolatban ezernyi „te”, tovább kérdezzük,

mert a válasz az Egyetlen Te,

aki felé mutat minden „én” és az összes „te”. Ki Ő? E kérdésre adott felelet, válasz az élet értelmét kutató embernek. „ÉN VAGYOK, AKI VAGYOK” – mondotta

a legteljesebb Én,

a mindent magába foglaló Te:

ISTEN.

Jézus Krisztusban emberré lett, hogy emberközelbe hozza, emberszóval mondja, emberszívvvel átadja az élete célját nyugtalanul keresőnek Önmagát.

Kőtáblára írta: Én vagyok a te Urad és Istened, ám Fiában, Jézusban nyilatkoztatja ki: Én vagyok életed értelme, én, az Út, az Igazság és az ÉLET.

Ki az élet értelme, igen, Ki – így kérdezem és így keresem és így a szeretetben megtalálom.

Részek és az egész

Az egyetlen igazi kérdés: miért élünk: Ha erre megtaláltuk a választ, minden kérdés feleletet kap. Ha erre nincs válasz, akkor a többi kérdésre sincs felelet. Miért élek? Életemnek van értelme?

Kezdjük a részleteknél. Ha a részek céllal bírnak, akkor az egész sem értelmetlen.

Kérdi a kéz, miért fogok, érintek, simogatok, tapintok, benső indításra mozdulok? Kérdi-e a láb, miért lépek, sétálok, futok, bandukolok, állok? Kérdi-e a szem, miért nézek, miért látok, miért nézem a színeket, formákat, arcokat; a fényt és a sötétet miért látom? A fül sem kérdi, miért hallja a zenét, a zajt, a csöndet, az áldást, az átkot. Az orr miérték nélkül érzi az illatot és riad a bűztől. A nyelv sem formálja miéltre a szót, hogy kutassa ízlelésének célját, akár édeset, akár keserűt kóstol, még kevésbé kérdezi, miért beszél anyanyelvét és miért tud idegen nyelveket?

A szív kérdezés nélkül szeret, gyűlöl, szenved vagy örül. Az emlékezet kérdezés nélkül őrzi, mit őrizni rendeltetett. A képzelet álmodik, hogy miért, azzal nem törődik, álmodja a lehetségest, képzelet a lehetetlent. És az ész, pont az értelem kérdezés helyett csodálkozik, kutat, vizsgál, felismer, megismer, többet akar tudni miérték nélkül.

Tehát az engem alkotó „részek” nem kérdeznek, élnek, teszik, amit tenni rendeltetett. Jól megvannak. Összhangjukban együtt teremtik meg az „egészet” anélkül, hogy kérdeznék: miért?

Csak az Én, énem teszi kérdéssé önmagát, az „én”, az „egész”. Éppen ez vágja fejbe az embert. A részek, melyek alkotják az embert, az egészet, a miérték gyötrődése nélkül élnek, – akkor az egész miért aggódik, miért nyugtalan? Ha a részeknek értelmes célja van, akkor az egész sem lehet értelmetlen!

Úgy is megközelíthető a részek és az egész kapcsolata, hogy látjuk, felismerjük, a részek az egészhez viszonyítva bírnak értelmes céllal. Mindegyikre szükség van. Együtt alkotják az egészet, melyet tevékenységükkel szolgálnak.

Ha valaki önmagában nem találja az értelmes célt, akkor gondoljon arra, hogy ő egy nagyobb „egésznek” a része, és mint „rész”, egy önmagánál nagyobb egészet szolgál. Létének, életének így értelme van! Az embernél nagyobb „egészek”: a család – szükség van benne rád! – ; munkahely, betöltött hivatás – munkád, szolgálatod fontos! – ; néped, hazád – általad gazdagabb, magaddal építed! – ; Isten népe, az egyház – a Titokzatos Test tagja vagy, szent sejtje, a mennyben is hely készítettetted neked! – ; maga az emberiség – csepp a tengerben, porszem a hegyben, de saját, egyetlen arccal, mely tündöklő pont lehet az Emberiség arcán –.

Minden egész egy nagyobb egésznek a része, míg végül Isten lesz mindenben minden...

Evilági vagy másvilági üdvösség-kárhozat

Ki aggódik ma a halálon túli sorsáért olyan megközelítésben, hogy üdvözül-e vagy elkárhozik? Mindennapi életük folyamán tetteik előtt, lelkiismereti döntésük közben még a keresztények sem gondolnak mennyországra vagy a pokolra. Mintha nem lenne másvilági sorsunk, amit egyértelműen tanít vallásunk, és a világ nagy vallásai.

Ezen érdektelenséggel párhuzamban, sőt éppen emiatt sürgető erővel kér választ a ma embere arra a kérdésre, hogy van-e egyáltalán célja, értelme az életnek?

Úgy érezzük, létünket – mely nem csupán semmibe dobott valami! – üresség tölti be, hiábavalóság veszi körül. A „minden hiábavaló” első megrendülése gyöngít és képtelenné tesz a szeretetre. Istent nem tagadjuk, egyszerűen távol érezzük életünktől. Istenhiányban fuldoklunk és sürgetően kiált bennünk a kérdés: van-e értelme életünknek?

Ha értelme van életünknek, akkor sorsunk megkezdett üdvösség és földi életünk minden fényével, s árnyékával az elkezdett mennyország.

Ha nincs értelme életünknek, akkor sorsunk már a kárhozat és földi életünket a pokol kínjában szenvedjük.

Íme, ha a középkorban központi kérdés volt az üdvösség vagy kárhozat, ma ilyen jelentőségű a kérdés: életünknek van értelme vagy nincs?!

Eddig az üdvösség öröme és a kárhozat félelme halálunk utánra, oda-túlra irányult. De hogy van-e értelme életünknek vagy nincs, már most megadja a földön megvalósuló kezdetét valami mennynek vagy a kárhozat sötét reménytelenségének.

Elgondolkodhatunk azon, hogy az élet értelmét kereső ember, aki nagyon e világ történéseire fordítja tekintetét, az egyben az odatúli sorsának alakításán is dolgozik.

Mert ha igaz az, amit János apostol tanít: „*Az ember szeretheti-e Istent – akit nem lát, ha embertársát nem szereti, akit pedig lát?*” A jánosi kérdéshez hasonlóan fel lehet tenni: hihet-e az ember halálon túli üdvösségben, melyet még nem lát, ha nem hisz most megtapasztalható életében?!

Vajon a depresszió, az önpusztítás felé sodródó elkeseredés, az önmagát kábítással mérgező ember, nem poklot teremt önmagának és a másoknak? Míg az, aki élete értelmét nyugodtan keresi, célt érez és szívével lát, olyan boldogságok birtokosa lesz, amely nem csupán élni tud hitben, reményben, szeretetben, hanem halni is?! Élete valóban megkezdett örökélet.

Akinek célja van, rátalál élete értelmére

Az értelmetlen élet tulajdonképpen céltalan élet. A céltalanság útvesztés. Igazában három zsákutcába vezet.

- DEPRESSZIÓ.** – Az elkeseredés szárnysegetté teszi az embert. Bármilyen parányi a cél, már szárnyakat ad és az ember magasra kész röpdülni, kilép önmagából. Cél a mai napra, a holnapra, a holnap utánra, életünk tartamára... A kis célok a depresszió kis gödréből emelnek ki, a nagy Cél a szakadékból képes kiemelni. Akinek célja van, és aki tudja, hogy ő maga más valakinek célja s nem eszköze, nem emel kezét önmagára, érzi, érdemes élni!
- AGRESSZIÓ.** – A felgyülemlett energiák tettere készítetnek. A cél munkát ad. Ha nincs cél, az erő értelmetlen pusztításban leli kedvét. Tör, zúz. Értéket rombol tárgyakban, emberben. Céltalanság az agresszió anyja. Az agresszív semminek nem látja értelmét. Rombolja önmagát és pusztít másokat. Az agresszió szorító markából csak nemes cél képes kiszabadítani, igaz célok, melyek által értelmet nyer az élet.
- DROG.** – Marihuána, heroin s ezek mellett az alkohol. A céltalan ember üres belül. Mámorral tölti ki az űrt. Kábítja magát, hogy ne érezze, ne lássa, célja nincs. Pillanatnyi csupán a menekülés. Utána ijesztőbb a kín: értelme semminek nincs. Pedig lehetne. – Kin múlik? Magunkon, másokon? Münchhausen tudta csak saját magát hajánál fogva a mocsárból kihúzni. Mielőtt sülyedni kezdünk, egünkre eszményeket ragyogtassunk, mely cél. És a kábítószer ingoványos útjára nem lépünk. Aki pedig „mocsárban” vergődik, célt, célt kell adni neki. Élete értelmét akkor megleli!

Senki sem közömbös az Igazság, a Jóság, a Szépség irányába. Vágyódunk még valami tisztaság után, mely bennünk kellene, hogy legyen, s e vágy iránytű a Szentség felé. Nos, minden igazság megismerése, minden jótett öröme, a szép érintése (és a Széptől való érintettség) a lét értelmére utal, –

életünk Értelme felé emeli szemünket, vonzza szívünket, tettekre készíteti akaratunkat.

A hagyomány királyi utakat ajánl, melyen, ha járunk, értelmessé válik életünk.

A TETTEK KIRÁLYI ÚTJA. – Aki cselekszik, aki dolgozik, aki munkát végez, az nem csupán alakítja környezetét, hanem alkot, „művet” hoz létre. A gyermekben, akit nevel, oktat, a termelt gabonában, gyümölcsben; az elkészített székben, tetőben; az összeszerelt gépben; úrhajón vagy az őserdőben a felfedező úton; egy ebéd levesében... Kérem, folytassa az olvasó azzal, amit éppen ő csinál. Nem hiába csinálja. Ami pedig a legfontosabb, a munka alakítja őt magát és tartalmat ad életének.

A SZEMLÉLŐDÉS KIRÁLYI ÚTJA. – A ma teljesítményre beállított emberének szokatlanul hangzik a tanács: szemlélődni. Megállni egy percre, legyen egy nap ünnepe, amikor nem tevékenykedik, hanem szemlélődik. Észrevesz egy rózsát, meghallja a madár dalát, este fölnevez a csillagokra, figyeli a fák mozdulatlanságát, nézi a csecsemők szüntelen világra ámulását, a gyermek csodálkozó kérdésért meghallgatja, ráér együtt lenni a másikkal... Szemlélődésében rácsodálkozik, hogy szeretik s szerethet. Egyszeri, egyedülállóan egyetlen lény szólítja őt és válaszol neki. Sőt a mély csönd szemlélődésében hallja, amint nevével szólítja

Isten és ő mondhatja neki, hogy Te. – Aki a szemlélődés útján naponta csak egy percet jár, nem kevés élete értelméhez...

A SZENVEDÉS KIRÁLYI ÚTJA. – „*A szenvedés értelme, hogy ember fölnőjön ezen iszonyat elviseléséhez.*” (Hamvas B.) Az ember képes tragédiáját győzelemmé változtatni. Miután mindent elkövettünk a szenvedés elkerülésére, megszüntetésére, még azután is – bár testünkbe-lelkünkbe elháríthatatlanul belehasít a fájdalom – megmarad szabadságunk, hogy miként viszonyulunk megpróbáltatásainkhoz. Oltár lehet betegágyunk, melyen áldozatként mutatja be szenvedéseit az ember másokért. „*Nagyobb szeretete senkinek sincs, mint aki az életét adja barátaiért.*”

És a halál? Nem rántja semmibe a tetteket, a szemlélődés örömét, a szenvedés áldozatát? Nem és nem! Ami megtörtént, az elviselt szenvedés, a megélt szeretet/szerelem, az élet tettei mivel megvalósultak, egyszer és mindenkor érvényesek. Csak az elmulasztott lehetőségek, mivel lehetőségek maradtak, hullanak véglegesen a semmibe.

*„A múlt nem múlik el,
csak jelenné szilárdul
Isten
örök
jelenévé.”*

(Körmendi Lajos)

A célok teljesítése maradandóan értékessé teszi életünket!

Talentumok

Csilla von Boeselager asszony, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat vezetője már a csontráktól tolószékre ítélve, nem sokkal halála előtt, egy húsvéti interjúban a következőket mondotta:

„A húsvét mindenekelőtt győzelem a sötét halál felett. Kémikus vagyok és mikrobiológus, a feltámadás számomra nem hit, hanem tudás kérdése. A feltámadott Jézust az Írás szerint sokan nem ismerték fel, s ezen én nem csodálkozom. A feltámadásra a választ Isten a természetbe építette. Mindennapi életünk a hernyóéhoz hasonlatos. A hernyó mászkál, táplálkozik s nem sejt semmit a világból. A hernyó azonban gyönyörű pillangóvá válhat. Az én esetemben is az a kérdés, hogy válhat-e belőlem színes pillangó?

Eljön az idő, amikor a Teremtő megkérdezi: «Adtam neked három talentumot, mit végeztél azokkal?» Én beszámolok, s ha Istentől ezt a választ kapom: «Adtam neked hármat, s te hoztál hatot», – akkor volt értelme életemnek.”

Életünk értelme? – Oly egyszerű lehet, miként Csilla Asszony mondotta, és élte: a kapott talentumokat szaporította, megkétszerezte. Mindannyian Istentől kapunk tehetséget, képességet, amellyel embertársainkat szolgálhatjuk és ezáltal az Istent. Jézus mondotta példabeszédében, hogy azokat illette dicséret, akik a kapott talentumokkal jól, sikeresen gazdálkodtak.

Életünk értelme, hogy testi és lelki talentumainkat kibontakoztatjuk, növeljük, másoknak általuk hasznára vagyunk.

Ha így lesz, és hernyó életünk pillangóvá változik és eléje száll, boldogan hallhatjuk a jézusi elismerést: „Jól van, te hűséges, derék szolgáló, mivel a kevésben hű voltál, sokat bízok rád: menj be urad örömébe.” (Mt 25,24)

A szőnyeg fonákja mit mutat?

Mit mutat a szőnyeg fonákja? Nézzük a színén. Míg szőjük a szőnyeget, fonákját látjuk csak. Majd, ha egészen kész van, akkor láthatjuk meg, hogy a fonák összevisszasága mily vonalakat, színeket rajzolt ki. Még egészen „kész” nincs életünk, teljes értelmét addig nem ismerhetjük föl. A francia költő, Claudel ezt így mondja el:

*„... Isten keze nem hagyta abba azt a mozgást,
amellyel az örökkévalóságra
velünk együtt írja
hosszú vagy rövid sorokban,
a vesszőkig és a legparányibb pontig
azt a könyvet,
amelynek csak akkor lesz értelme,
ha véget ér.”*

Vagy mozaik képet nézzünk. Tört, torz darabokból tevődik össze. Külön-külön semmi értelmük, sőt a sok sem mutat semmit, csak akkor bontakozik ki a kép, amikor az utolsó darabka is helyére kerül.

Részekből áll életünk, percekből éveink, szavakból mondanivalónk. Mondhatjuk-e, míg szívünk dobog: kész vagyunk? Életünk egész? Hisz mit jelent majd az utolsó szó, mely elhagyja ajkunk a végső elnémulás előtt?!

Az élet ráér. Soha nem siet. Ritmusának zenéjét nem töri meg. Ami jelentéktelen, az mind jelentős. A csöppek adják a tengert, porszemek a Földet, csillagok az eget. Mire mondhatjuk, hogy jelentéktelen?!

„Minden fölöslegesen kimondott szóról számot adnak majd az emberek az ítélet napján. Szavaid alapján fognak majd igaznak ítélni, szavaid alapján fognak elmarasztalni.” (Mt 12,36)

Jézus mondja azt is, hogy *„Nézzétek a hollókat, nézzétek a liliomokat, a mező zöldellő fűvét, az Atya táplálja, öltözteti őket, ha ezekről így gondoskodik, mennyivel inkább rólatok emberek!”* – Majd Jézus kéri: *„Ne kérdezzétek, mit egyetek, mit igyatok... Tudja a ti Atyátok, hogy minderre szükségetek van.”*

Úgy érzem, Jézus mintha azt is mondaná, ne kérdezzétek, miért éltek... tudja azt a ti mennyei Atyátok, –

ne kérdezzük, hiszen ha egy holló, egy szál liliom, a mező fűszála sem kerüli el figyelmét, mert ÉRTÉK előtte, akkor mennyivel ÉRTÉKESEBB A MI ÉLETÜNK?! Ha pedig Istentől megbecsült értéke van, akkor ÉRTELME IS VAN, és Ő azt is tudja, erre az embernek szüksége van. Mindannyionknak a sajátját, csak az övét, megsűgja, érezteti, annyira, amennyire lehetséges, teljesen akkor,

amikor életünk könyve véget ér,
melyet velünk együtt rövid és hosszú sorokkal ír.

A szőnyeg fonákja mit mutat? Mozaikokból lassan készül el a kép. Életünk értelme a végén ragyog elénk – és olykor legszebb perceinkben:

*„A világ Isten-szötte szőnyeg,
Mi csak visszáját látjuk itt,
És néha – legszebb perceinkben –
A színéből is – valamit.”*
(Reményik Sándor)

Üzenetet várunk

Olvasóimmal együtt az élet értelmét keressük, különböző utakon törekszünk megközelíteni. Nekem Balogh János ökológus professzor gondolatai is útmutatást adnak.

„A XX. század embere rádióteleszkópok ezreit irányítja az Univerzum felé, hogy a földön kívüli Értelemről üzenetet kapjon. (Azt az üzenetet, mely évezredek óta ott van a kezében, éppen most készül eldobni.) Új üzenetet vár, pedig az üzenet kódolva volt matematikailag. Ott volt a bioszférában, a kőszénkorszakban, a páfrányerdőkben, és ott van ma is az őserdőben. Csakhogy ennek a civilizációnak bitorlói nem elolvasni, hanem elégetni szokták a könyveket.”

Új üzenetet várunk, holott rég a kezünkben van a Biblia isteni üzenetével. Már a teremtéskor céllal indította útjára Isten az embert. Jézusban emberré lett, és a jézusi tanítás mellett a jézusi életet mutatja, miért érdemes élni.

Mekkora üzenet?!

„Ha szavaimnak nem hisztek, tetteimnek higgyetek!” – mondotta Jézus. Tettei: élte az emberi életet. Jelentéktelen ország észre nem vett településén született. Alig ismert községben lakott. Gyermek volt, ifjú, ácsa szakmát tanult, dolgozott. Reggel kelt, ebédelt, vacsorázott, aludt. Imádkozott, a törvény szerint templomba ment. Szállította az elkészült asztalt, az ácsolt gerendát. Eseménytelen szürkeségben élte az emberek megszámlálhatatlan millióinak életét. Munka, megélhetési gondok, ima, fáradság, szenvedés. Majd 3 évi tanítás, lelkesedés és meg nem értés mellett, mint minden tanítót illetően így történik. Azután vádak, ítélet, árulás, tagadás, hűtlenség és hűség, szeretet, Veronikától kendő, anyja könnyei, halál, temetés, sír.

Végző soron olyan emberi élet, mint mindenkié. Emberi élet, mely nem komédia, aligha dráma, inkább tragédia – és ezt a jézusi életet az Isten élte végig közöttünk, velünk, értünk. Ki meri mondani, valami is hiábavaló volt Jézus életében?! Vajon a mi emberi életünkben van valami jelentéktelen?! **JÉZUS ÉLETE A MAGA TÖRTÉNETI VALÓSÁGÁBAN ÜZENET: NEM HIÁBA SZÜLETTÜNK, NEM HIÁBA ÉLÜNK, NEM HIÁBA HALUNK MEG.**

Az Isten örökkévalóságában értelme van életünknek. *„A múlt nem múlik el, csak jelené szilárdul. Isten örök jelenévé.”* (Körmendi Lajos)

Teleszkópok segítségével kutatjuk a Mindenséget, üzenetet várunk földön túli Értelemről, holott kétezer éve itt a Biblia, melyben Isten emberként megélt élete és szavai... Óh ne égezzük el érdektelenségünk, közömbösségünk lángtalan máglyáján, hanem ismerjük meg, mélyüljünk el az Üzeneten, melyet benne adott az, aki Van, aki az Értelem, az Isten.

Mindezeket átgondolva már helyesnek ítéljük, hogy fontosabb kérdés a „ki vagyok”, mint a „miért élek?”. Hiszen rádöbbenve embervoltunk méltóságára felsejlik előttünk életünk és sorsunk értelme, mely talán nem más, mint válasz arra, amit maga az Élet vár tőlünk...

Mintha Isten nem szólt volna

Szólt. Már a teremtéskor.

„Legyetek termékenyek, szaporodjatok, töltsétek be a földet és vonjátok uralmatok alá.”
(Ter 1,28)

Legyetek termékenyek – szerető szerelemben, szerelmes szeretetben a férfi ölelje asszonyát, a nő férjét és adjon életet... Vajon ez nem alapvető értelme az emberi életnek?

Az anyaság, az apaság termékeny élete nem szűkül biológiai szintre. Legalább ennyire szüksége van az emberiségnek a megélt, lélekben megélt apasága és anyaságra. A férfi, aki „uralkodásra” született, mit ér az, ha nem gondoskodó atya is a rábízottaknak? Vajon a nő lelki anyasága kevésbé fontos a termékenység szempontjából, mint a biológiai? A társadalomban csak akkor nem lesz „árva” senki, csak akkor lesz béke, ha a nő lelki anyaként szeret, ellentéteket elsimít. A biológiai rendben a férfi termékenyít, hogy gyarapodjunk, ám a szellemi életben a nő az „apja” (ihletője) a műnek, melyet a férfi alkot!

Uralkodjatok..., mondotta Isten az embernek. Uralom alá hajtani az élőlényeket, szolgálatba vonni a természet erőit. Technika, civilizáció, kultúra – mennyi, mennyi cél, mely értelmet ad, adhat az egyes emberi életnek. Minden munka, hivatás a teremtői utasítás végrehajtása. Akár bányász, akár földműves, atomfizikus, csillagász, háziasszony, köztisztasági munkás, tisztviselő, úrhajós, mind-mind az élet fenntartását, a fejlődést szolgálja. Az „uralkodjatok” nem annyit jelent, hogy zsákmányoljatok, hanem atyaként műveljétek a földet.

E hatalmas cél ránk szabott feladatának teljesítése életünk értelme!

Sőt tovább kell gondolnunk az eddigieket. Aki „termékeny”, az benépesíti az Új Eget és az Új Földet. Hiszen kik lesznek annak lakói, ha nem gyermekeink és unokáink és azok unokái... Vajon a lelki anyaság-apaság által nem tisztább, tökéletesebb embert „szülünk” nevelés, példamutatás által az Isten akarta Új Világnak?!

Ami pedig az „uralmat” illeti, a Föld művelését, tudomány technika, civilizáció által, és értem itt a legegyszerűbb ásást, faültetést, az energiák felszabadításáig, szolgálatba vonásáig az atomerőművekben és a csillagközi űrállomásokig, – vajon ez az „uralom” nem olyan munkálkodás, mely előkészíti a most megváltásra vajúdó Mindenséget, tökéletesíti, hogy méltó legyen arra, hogy minden létező fölött elhangozzék a krisztusi átváltoztató szó: EZ AZ ÉN TESTEM, – és elhangozzék minden szenvedés, széthullás fölött: EZ AZ ÉN VÉREM, – s akkor jelenik meg az Új Föld és az Új Ég! (Chardin)

Ha Isten nem szól a Teremtéskor, akkor soha fel nem ismerjük az emberi élet, életünk célját.

Így érthető, hogy értelme van életünknek, alkotó munkánknak, szenvedésünknek és halálunknak.

Jézus életcentrikus

Jézus Krisztus isteni életét az emberi élet sajátosságával gazdagította. „Megtanult sírni.” A boldog Isten boldog szentháromságában. Mégis „hiányzott” neki az emberteremtés érzése, esetlegessége, sorsbizonytalansága. Hiányzott neki az oly egyszerű öröm, mint Kánában a menyegzői derű; a madarak és liliomok látványszépsége; kisdedek érintése, barátai ölelése. Ízlelni akarta az éhséget csillapító kenyér ízét, a szomjat oltó víz frissességét. Át akarta élni, mit érez a szív, amikor félelem árnyékolja, szorongás nyugtalanítja. Lelke örömben ujjongott föl...

Sorolhatnánk tovább. Lényeg: Jézus élte az emberi életet. Tisztelte, szerette, megélte az emberi sorsot a magzati léttől a sírkamráig. Istenként emberré lett és meg is mondta miért: „*Én azért jöttem, hogy életük legyen és bőségben legyen.*” (Jn 10,10)

Az életcentrikus Jézus nem boncolgatta az élet értelmét. Teljes valóságában megélte az emberi életet.

El sem lehet képzelni,
hogy az emberi életnek ne legyen értelme,
ha maga az Isten élte meg Jézus Krisztusban!

Kérdezzük meg Jézust!

Szabad kérdezni. Kérdezte őt egy írástudó is: „Mester, mit tegyek, hogy elnyerjem az örökéletet?”

Mi pedig kérdezzük: „Mester, mi az emberi élet célja? Mit tegyünk, hogy értelme legyen életünknek?”

Az írástudó komoly érdeklődéssel várta a választ. Bizony meglepődött, hogy Jézus visszakérdezett. Nem Ő maga adta meg a feleletet, hanem arra kényszerítette a kérdezőt, hogy saját maga válaszoljon a feltett kérdésre.

Jézus: „Mit szab meg a törvény?”

Az írástudó szinte gondolkodás nélkül mondta: „*Szeressed Uradat, Istenedet, teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes elmédből és minden erődből. Szeresd felebarátodat, mint önmagadat.*” (Mk 12,31)

A mi kérdésünkre sem felel Jézus közvetlenül. Visszakérdez. Magunknak kell választ adni. S vajon mondhatunk-e tökéletesebbet, mint a szeretet parancsa? Parancs? Lehetőség: szerethetem Istent és szerethetem felebarátaimat. Szeretetre születtem, szeretetben élhetek: a szeretet legyen lényegem. Ez elég az örökéletre. Hogyne lenne ez elég a „megkezdett örökéletre”: földi életünk éveire, óráira, perceire?

Jézus tőlünk várja a feleletet. Talán megkérdezi, hogy mit mond új parancsa? Tudjuk: „*Szeressétek egymást, amint én szerettelek titeket.*” (Jn 14,34)

Vajon a szeretetnél mi lehet „értelmesebb” életünkben? Életünk célját is meghatározza: „*Az az örökélet, hogy megismerjenek téged, az egyedül igaz Istent, és akit küldtél, Jézus Krisztust.*” (Jn 17,3)

Szeretet és ismeret. Együtt. Minél jobban ismerek, annál izzóbban szeretek. Minél mélyebben szeretek, annál tökéletesebben ismerek. Az élet értelmes tartalma, értékes célja: ismerni és szeretni. Mi más ez, mint részesedni a szentháromságos Isten életében, akihez Dante így imádkozik:

*„Óh örök Fény, magadban ülve boldog!
Magadat érted csak, s magadtól értve
magadat értőn szereted és mosolygod.”*

Nem kevesebbet akar Jézus, mint hogy az ember az isteni önismeretben és önszeretben részesedjék, még akkor is, ha ez annyi sem, mint amikor a tengerből csőrével merít a madár. Nyomatékosan akarja ezt Jézus: „*Legyetek tökéletesek, mint a ti mennyei Atyátok.*”

Ismeret és szeretet. Elveszíthetetlen értékek. Erre utal a jézusi tanács: „*Gyűjtsetek a mennyben kincseket, ahol nem rágja a moly és nem marja rozsdá, s ahol nem törnek be és nem lopják tolvajok.*” (Mt 6,20-21)

Hiszek.

Higgyünk.

Nem hiába élünk.

Félelmetes és örvendetes, amire születünk!

És aki nem hisz?

A lepke igaz és szépséges röpkedéséhez az égboltra van szüksége. A vallásos hit nélküli ember sem bír „égbolt” nélkül élni. A Tudomány, a Művészet, az Emberiség, a Család, a Világnézeti és/vagy Politikai Eszmék buráját vonja maga fölé, hogy mégis hinni tudja, nem él hiába,

vagy vallja Camus tanítását, mely szerint egyetlen válasz az élet abszurditására az öngyilkosság, ám amint a francia író sem emelt kezét önmaga ellen, hasonlóan millió és millió vallásos hit nélküli ember sem pusztítja el önmagát.

Minden Istenbe vetett hit nélkül élő ember, aki nem tudja vagy nem akarja elfogadni a vallás Végtelenre nyíló távlatait, csupán egy zárt világ önkéntes rabjaként él egy kriptá, egy sírgödör távlatáig –

és nem lesz öngyilkos,

bizonyítja: van értelme az emberi életnek!

Ősi ösztönnel érzik, hogy nem cél nélkül telnek napjaik és a világ képtelensége csupán fátyla az Abszolút Értelme teljességének.

Aki nem gondolkodik

élete célján, ám teszi, amit tennie kell, a mindennapi kötelesség teljesítése által öntudatlanul szolgálja az Életet, amely rábízott, amely körülveszi, és ez meglelégedéssel tölti el. Nem kérdez, nem azért, mert ostoba vagy közönyös, hanem eljutott a megértés kényszerétől a mindent elfogadás szabadságáig.

A mindennapok tettei békességgel töltik el, a megpróbáltatásokat természetesnek veszi, amint természetes, hogy nyárra ősz következik, nappalra éj.

A fel nem tett kérdésre élete a válasz. Kérdés kényszere nélkül él.

Tehet ennél többet?

Nem érteni akarja az életet, hanem élni akarja és éli élete értelmét...

Gondolatok az élet értelméről

Minden életnek más értelme van. Lehetetlen egyetlen válasz. 7 milliárd ember van és hét milliárd válasz. Ki tudja mind? Elég, ha mindenki a sajátját ismeri föl.

...

A nehézkedési törvény szerint a Föld központja felé „esünk”. Éppen az értelemmel bíró embernek ne lenne oly középpontja, mely felé tudatosan vagy tudattalanul vonzódik?

„Emelkedő zuhanás halálunk” – mondja Pilinszky. Vajon életünk értelme nem éppen ez az emelkedő zuhanás?

...

Ha értelme van életnek, akkor a Mindenség sem lehet értelmetlen.

...

– Az élet célja önmaga.

– De hiszen az zárt, véges.

– Nem! Az emberben végtelenre nyitott, önmagán túlmutat, és ahová néz, Akit sejt, az a cél Személy.

...

Aki szeret, nem töpreng az élet értelmén. Megtalálta. Bírja. Éli. Szeret. A szeretett Te-ben már az abszolút Te-t öleli. (Buber)

...

Az élet értelmét könnyebben megtalálja a szív, mint az ész.

...

Aki örülni tud egy mosolynak, egy kéz érintésének, egy tiszta tekintet melegének, az már látja élete értelmét.

...

Boldogtalanságodban nem látod életed értelmét? Örülni talán még tudsz. Bár boldogtalan vagy, örülsz és az öröm életednek értelmet ad.

...

Csak az ember tudja az élőlények közül, hogy meghal. Csak az ember hiheti, hogy örökéletre született és nem hal meg hiába.

...

Lenni vagy érteni? – Élni vagy érteni? – Szeretni vagy érteni? – a kérdések válaszában teljes vereséget szenved az értés maga, hiszen lenni, élni, szeretni több, mint érteni.

...

Nevetséges kérdezni, mi értelme a szerelemnek? Vajon nem kell mosolyogni, amikor a szerelemnél egyetemesebb valóságot, az életet faggatjuk, hogy miért?

...

Ki kérdezi, miért lettem szerelmes, miért vagyok és miért éppen Ő az, aki lenyűgöz? Miért kérdezed hát, miért születtem, miért vagyok s élek?

...

Az élet értelme vajon az értelem élete?

...

Miért az élet, ha haláltól sebzett?

Mert a halálban ránk virrad egy új Kezdet!

...

Miért szép a rózsza, az ibolya, az orchidea, a fehérre meszelt fal, a kék ég, a mezők zöldje? Értetni vagy látni kell-e inkább? – Miért szeretem szüleimet, barátomat vagy éppen miért nem? Képes az értelem választ adni? – Néma marad akkor is, ha életemről faggatom.

...

Ha az élet értelmét megtalálom, látom a Mindenség értelmét is. Akinek a világgal van baja, az önmagával nincs békében.

...

„Lenni vagy nem lenni?” – ez itt a kérdés. Élni vagy nem élni? Ha élni, miért? Ha nem, akkor miért ne?! Gondolkoztál már azon, hogy miért ne éljél? Mennél nehezebb a válasz, annál inkább nyilvánvaló arra a felelet, hogy van értelme életünknek.

...

Egyetlen vagyunk, egyetlen tehát életünk értelme is. Külön, külön. Isten álma rólunk. Ez is istenhasznosság bennünk.

...

Életünk legdöntőbb kérdését magunk tesszük fel és egyedül magunknak kell válaszolni rá.

...

Több az élet melletti érv, mint az élet ellen.

...

Pilinszky János egyik imádságos versében azért könyörög Istenhez, hogy adjon „párnát, puha párnát” a pusztulásnak. Még inkább könyörögünk, hogy adjon életünknek értelmet. (S ha adott, ismerjük föl.)

...

Hogy a csavar nem tudja, mi a célja, mi az értelme, hogy ott van, ahol van, és mily erősen szorítva hídba, motorba, úrhajóba, és nem tudja, mit és miért tartja meg, amit tartania kell, nem tudja, de ettől függetlenül nélkülözhetetlen és óriási a jelentősége, mely válasz a miértre.

...

Mi más dolgunk lenne, mint szeretni, tökéletesebbé válni. A többi nem a mi dolgunk. A fa nem kérdi miért, ám gyökeret ver, lombot hajt és termi gyümölcsseit. A illatos szépségbe álmódja magát, anélkül, hogy tudná miért? Csak szeressünk és tökéletesedjünk!

...

Az élet rangja az élet szolgálata. Mi más lenne értelme, mint a szolgálat maga. Jól mondja, aki mondja: „mindent a gyermekeimért”, „életem a családom”, „híveimért élek”, „gyógyítok”, ... Az emberiség erkölcsi hősei a szolgálat szentjei: Albert Schweitzer, Kolbe atya, Teréz Anya.

Jézus nem beszélt az élet értelméről, de amint lábait mosta apostolainak, hasonló szolgálatra szólította őket.

...

Igent mondani az életre, IGEN az Istenre. Aki csonkítja az életet, merényletet követ el Istennel szemben, aki minden élet szíve, hiszen ő maga az Élet.

...

A haldokló ki könnyes arccal, sírásba fulladó hangon panaszolja: elrontottam az életemet, – az élet értelméről tesz tanúságot, hiszen mihez viszonyítva rontotta el?

Aki évtizedek fuldoklásától szenvedve kórházi ágyán mondotta: úgy szeretnék még egy kicsit élni, – vajon nem azért kívánja az újabb éveket, mert érzi élete értelmét?

...

Sőt az öngyilkos, aki elveti önön életét, nem arról tanúskodik-e, hogy a létnek értelme van, csak ő nem találja? És hisz ő az élet jóságában, csak a sajátjában kételkedik.

...

Erőlködve keresed életed értelmét?

Az ész homályosan lát, a képzelet szárnya megtörik, az emlékezet ködbe vész, – egyedül a szív találja meg!

...

Érdemes-e élnünk?

A kérdés páratlan nagysága abban áll, hogy oly nehéz rá a felelet.

...

Ha életünknek nincs értelme, akkor miért vonakodunk meghalni? Ha pedig van, halálunk sem hiábavaló!

...

AZ IDŐS,

amikor élete értelmén gondolkodik, inkább hátra nézzen az időbe, mint előre. Nézze és lássa, mi volt, mi történt vele s általa, mennyi kapcsolat és mennyi mű, ami kész, „volt” és ezért „van”! A múlt megvalósult gazdagsága inkább ad feleletet a KÉRDÉSRE, mint a jövő kínálta egyre fogyó lehetőségek.

...

A FIATAL,

amikor élete értelmét keresi, előre nézzen, messze előre és ismerje föl a lehetőségeket, amelyek vele és általa valósulhatnak meg. Mennyi feladat vár rá, csak dolgozzon, alkosson, kapcsolatokat építsen és nézzen az őt magát meghaladó Célra, mely ne valami legyen, hanem valaki, aki még arra is méltó, hogy imádják.

...

Mily ismeretlen a magzati létünkbe sűrűsödött őseinktől kapott múlt, amely az öröklés törvényszerűsége alapján döntő alakítója személyiségünknek – és mily ismeretlen halálunkat követő létünk, mivé válunk, odatúli sorsunk minként alakul – nos nem naivitás azt gondolni, hogy megadatik nekünk a két ismeretlen közötti életünk, sorsunk értelmének teljes fölismerése? Ahogyan elfogadjuk létünk előtti ismeretlen valóságunkat és amint hiszünk halálunk utáni sorsunkban – hasonlóan fogadjuk el életünk jelen állapotát és higgyünk benne.

...

Nem véletlen, hogy vagyok... 40 millió sperma, egyetlen pete... szerencse, hogy lettem... Bencés pap elmélkedik arról, hogy édesanyja gyermeket akart, gyermeket, de nem „őt”, hiszen honnan tudhatta volna, milyen lesz ő és ki?

Akkor tehát ki akarta ilyen egyetlennek, eddig soha-nem-voltak és többé soha-nem-lesznek? – Elgondolt életének értelme van!

...

Az élet értelme – maga az élet. Hiszen miért tekintjük életünket a legnagyobb értéknek? Miért elképzelhetetlen, hogy egykor nem voltunk, s miért csodálkozunk azon, hogy most vagyunk? Képtelenség „beleélni” magunkat, hogy abszolút nem leszünk.

...

Van, aki (Jung) állítja, hogy tudatalatti világunkban nincs halálfélelem. Miért is lenne? Őstudással érzi, őszérzéssel tudja az ember, hogy nem él hiába.

Az élet pillanatokban történik. A pillanat örök (nincs múltja és nincs jövője), minden pillanat az ÖRÖK érzésnek tudatát, az örök tudásnak érzését adja.

Sakkjáték az életünk

Sakkot játszunk szüntelen. Mi és az Isten. Lépünk, azután csönd. Ő következik. Lép. Végre! Lépünk. Eltérít utunkról. Újra lépünk. Hallgat... Miért nem siet? (Mellette óra nem ketyeg.)

Sakk! – mondja. Újra próbálkozunk. Nem adjuk föl. Már senki sincs körülöttünk. – Sakk! – hangzik hangtalan. – Nem! – csattan bensőnk. Futnánk, de nincs hová. A tábláról lelépni nem lehet. Nincs több lépés. Érezzük: matt. Ezt már nem mondja. Győzött. S ekkor felismerjük, hogy Ő nem ellenség. Úgy győz, hogy vesztesek ne legyünk. Társunk volt, míg „szemben” ült velünk. Ellenünk játszott értünk.

Istennel sakkozom én is. Társnak tekint, szabadnak teremtett. Játsszunk. Ő meg én. Figyelem... Szeme sem rebben, mikor feketére lépek. Bábuim közben egyre fogynak. Fogy az erőm, fogy az életem. Nem győzni akar. Szeretni! Játsszom tovább. Míg Ő az „ellenfelem”, csak győzhetek...

Lépek. Lép... Sakkjáték az életem.

...

Az emberi élet vesszővel ér véget, – nem pont a halál, nem felkiáltó jel. Inkább kérdőjel. Olyan kérdés az élet maga (életem, életed, életünk), amelyre egy örökkévalóság sem lesz elég, hogy a választ megadja. A halál a „mi volt életünk értelme” kérdés kérdőjele!

Imádó reménnyel írom, erre a kérdésre maga az Isten „köteles” szeretetében válaszolni, és válaszol is, hiszen egy örökkévalóság áll rendelkezésére.

A könyv véget ér, a kérdés nyitva marad

Végére ért a könyv. Tűnődéseinket abbahagyjuk, de a kérdezést nem. Vagy életünk értelme magától érthetővé és nyilvánvalóvá vált előttünk? Nekem úgy tűnik, hogy inkább azt állíthatjuk: csupán megközelítettük életünk értelmét. Eredmény ez? Prohászka püspök írta az élet értelméről:

„Az egész élet csupa érzés, ösztön, sejtelem, vágy, küzdelem, remény, szükséglet, no meg egy kis belátás is. De mily keveset értünk az egészből! De hát mit is akarunk érteni belőle?

Ki érti azt, hogy a természet a csalogány gédjében oly énekes lett, hogy szemünkben oly szívárványosan sziporkázó lett? Ki érti azt, hogy az emberi tudatban, a létnek e villogó pontjában oly mérhetetlen vágyak s meglátások és remények tüneteinek jelentkeznek?

S azután, ki érti meg az ember életének folyását s annak a sok-sok embernek életpatakjait, melyek külön-külön fakadnak, azután kettenként egyesülnek, azután végre a nagy-nagy tengerbe megint mind külön-külön szakadnak be? S ki tudja meghatározni előre az ember életének folyását?”

Misztérium az emberi élet, mindannyionk élete titok. Miért születünk, miért azok szüleink, ősünk, akik; miért most élünk kapott genetikai adottságainkkal, adott társadalmi környezetben?

Mélyen elgondolkozva a „miért élünk” kérdésen, rá kellett jönnünk, hogy az a helyes magatartás, ha elviseljük „korlátoltágunkat” és elfogadjuk: **AZ ÉLET FELTÉTLEN ÉRTELEMTELÍTETTSÉGÉT ÉSZOKOKON NYUGVÓ FELTÉTELEK KÖZÖTT KÉPTELENSÉG MEGRAGADNI.** Ez az ára végtelenre nyitott embervoltunknak, mely istenképmás; az igazság, a jóság, a szépség eljegyzettje; szentségtől érintett és bár haláltól sebzett, egyszer elkezdődött élete véget nem ér, halhatatlan.

Életünk értelmére vonatkozóan is igaz Pál apostol tanítása: *„Hitben járunk, nem látásban.”* (2Kor 5,7)

Keressük tovább életünk értelmét, melyet nem kereshetnénk, ha már valamiképpen meg nem találtuk volna – vélhetjük Pascalhoz hasonlóan.

Gyakran csodálkozunk el életsorsunkon. Adjunk hálát az élet ajándékáért. És szeressünk, szeressünk, szeressünk.

**Az élet szeretni,
a szeretet élni akar!**